

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege privind modificarea unor
acte normative (activarea pieței forței de
muncă)

Participantul la avizare (expertizare) /consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Prima avizare		
Ministerul Finanțelor (Nr.07/2- 03/124/1048 din 24.07.2023)	<p>Proiectul în cauză prevede unele măsuri, care au drept scop reducerea șomajului și creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă. Totodată, menționăm că implementarea unora din măsuri prevăd alocări de mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - constituirea echipelor mobile, prevăd ce se regăsește la pct. 5 alin. 4 care conform Notei Informativă au scopul sporirii accesului la serviciile ANOFM a populației, prin deplasarea lor în localitățile îndepărtate, pentru identificarea și activarea persoanelor inactive, antrenarea acestora în servicii și măsuri active de ocupare. <p>Suplimentar, prin Nota informativă și Analiza impactului la proiectul de lege se menționează că funcționalitatea echipelor mobile va fi posibilă cu ajutorul celor 8 unități de transport disponibile la Agenție, care au acoperire financiară pentru anul curent. Această măsură va fi pilotată în 8 raioane selectate de ANOFM, în limita mijloacelor financiare disponibile, pentru a fi justificată eficiența sau demonstrată ineficiența lor, până la sfârșitul anului 2023. Prin urmare, având în vedere că această mențiune creează o incertitudine considerăm oportun ca atât proiectul de lege cât și Nota informativă și Analiza impactului să fie ajustate pentru a aduce claritate referitor la acest subiect (inclusiv estimarea costurilor pe termen mediu și a surselor de finanțare).</p>	<p>Se acceptă. Au fost efectuate calcule estimative, iar rezultatul lor este reflectat în Nota informativă la capitolul 5 „Fundamentarea economico-financiară”</p>
	<p>Instituirea cursurilor de educație non-formală măsură prevăzută la pct. 11 alin. 2 și pct. 13 al Art. I din proiectul de lege.</p>	<p>Această prevedere a fost exclusă din conținutul proiectului.</p>
	<p>Alăturat, menționăm că în capitolul 5 „Fundamentarea economico-financiară” din Nota informativă nu este estimat impactul financiar, ca urmare a propunerilor de extindere a termenului de solicitare repetată a statutului de șomer (art. I pct.7) și a restabilirii plăților de ajutor social (art. IV) de la 3 luni până la 6 luni în cazul scoaterii din evidență a șomerilor din luna stopării dreptului la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului.</p> <p>Astfel, nefiind respectate prevederile art. 30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevăd că proiectul actului normativ trebuie să fie însoțit de fundamentarea economico-financiară, în</p>	<p>Se acceptă. Argumentarea în Nota informativă.</p>

Ministerul Justiției (Nr. 04/2-6347 din 17.07.2023)	care se indică cheltuielile (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ și, după caz, veniturile (economice) generate de noile reglementări.	
	1. Pe plan redacțional în raport cu normele de tehnică legislativă, formulăm următoarele obiecții și recomandări. În formula de atestare a autenticității actului normativ cuvântul „Ministra” se va substitui cu cuvântul „Ministrul” în conformitate cu Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 839/2023 privind numirea Guvernului.	Se acceptă.
	2. La Art. I La pct. 2 între semnele citării se va indica inclusiv noțiunea care se expune în redacție nouă (observație valabilă și pentru restul cazurilor de expunere în redacție nouă a elementelor structurale).	Se acceptă.
	3. La pct. 3 în scopul asigurării unității de stil, recomandăm reformularea normei propuse la art. 10 alin. (7) lit. b ¹) cu excluderea sintagmei „subdiviziunea teritorială”.	Se acceptă.
	4. Complementar, recomandăm redactarea normei de la lit. c) astfel încât să fie exclusă dublarea cuvântului implementarea în aceeași frază.	Se acceptă.
	5. La pct. 6 atenționăm că, expresia locul de trai utilizată în redacția lit. c) al alin. (1) art. 20 ¹ este eronată, or, aceasta include domiciliul și reședința. Mai mult, la definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 38 din Codul civil, care determină noțiunile domiciliul și reședința temporară.	Se acceptă.
	6. La pct. 14, întru corectitudinea redactării, cuvântul „fnisării” se va substitui cu cuvântul „finalizării”.	Se acceptă.
	7. La pct. 16 atenționăm că, dispoziția alin. (2) al art. 36 în urma completărilor propuse va avea o structură complexă, prin urmare recomandăm divizarea frazei respective în două propoziții cu un conținut clar și concis.	Se acceptă.
	8. Adicional, proiectul se va revedea în sensul uniformizării trimiterilor la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru care potrivit art. 10 alin. (1) se va utiliza forma prescurtată „Agenție Națională” și a trimiterilor la agenție privată de ocupare a forței de muncă, pentru care potrivit art. 3 se va utiliza forma prescurtată agenție privată.	Se acceptă.
	9. La Art. III în vederea respectării normelor de tehnică legislativă referitoare la redarea intenției de modificare a actului normativ, recomandăm reformularea normei cu indicarea actelor normative vizate și redarea ulterioară a dispoziției de modificare.	Se acceptă.

	10. La Art. II și Art. IV conform uzanțelor de tehnică legislativă se va exclude numerotarea dat fiind faptul că, se propune modificarea unui singur articol din actele normative respective.	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr. 8/2-2098 din 14.07.2023)	<p>La proiectul de lege La pct.4 - art.14. În vederea evitării posibilității de interpretare eronate a termenului de „<i>declarare</i>” se propune expunerea literii a¹⁾ în următoarea redacție: <i>„informarea privind locurile de muncă devenite vacante prin intermediul portalului www.angajat.md, fără necesitatea informării pe suport de hârtie a subdiviziunii teritoriale”</i>.</p> <p>Totodată, în vederea realizării politicilor statului în domeniul digitalizării și evitării de consturi nejustificate pentru întreprinzători considerăm oportună examinarea posibilității utilizării portalului www.angajat.md pentru orice comunicare aferentă participării angajatorului la realizarea politicilor privind ocuparea forței de muncă, inclusiv a normelor de la litera c) a aceluiași articol. Suplimentar, la litera c) se propune după textul „3 zile” de completat cu cuvântul „<i>lucrătoare</i>”.</p> <p>La pct.5 - art.20 alin. (4) litera c¹⁾. Considerăm necesar de a prevedea că persoana înregistrată cu statut de șomer prezintă raportul cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă în formă liberă sau elaborarea unei forme prestabilite de raportare cu includerea modelului acesteia în corpul legii. Consecutiv, se propune de a substitui raportarea cu o simplă informare și stabilirea procedurii de informare sub auspiciul comodității persoanei înregistrate cu statut de șomer (suport de hârtie, e-mail, portal, etc).</p>	<p>Se acceptă. Cuvântul „<i>declarare</i>” a fost substituit cu cuvântul „<i>publicare</i>”</p> <p>Se acceptă. În scopul simplificării procesului de lucru cu angajatorii, litera c) se abrogă.</p> <p>Se acceptă. Lit. c¹⁾ redactată și completată cu cuvintele „pe suport de hârtie sau prin e-mail”. Un model de raport cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă, a fost elaborat și aprobat de către ANOFM și poate fi completat atât pe suport de hârtie cât și în format electronic, în două limbi română/rusă.</p>
	<p>La pct.13 - art.32¹ alin. (3). Menționăm că, în conformitate cu prevederile art.4, alin. (2) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător „<i>Autoritățile emitente sînt în drept, în limita atribuțiilor prevăzute de lege, să solicite/să elibereze și să invoce persoanelor care desfășoară activitate de întreprinzător și/sau angajaților acestora doar actele permise stabilite în Nomenclatorul actelor permise, expus în anexa nr.1</i>”, iar potrivit art. 4, alin.(3) din legea prenotată „<i>un act permisiv poate fi invocat și/sau aplicat doar după includerea sa în Nomenclatorul actelor permise și în portalul guvernamental unic al serviciilor publice</i>”.</p>	<p>Se acceptă. Articolul în cauză a fost exclus din textul proiectului.</p>

<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 21- 03/2077 din 17.07.2023)</p>	<p>Prin urmare, autorizarea „conform modului stabilit de Guvern” a prestatorilor de cursuri de educație non-formală constituie instituirea unui act permisiv care, în conformitate cu prevederile art.5, lit.d) din Legea nr.160/2011 „reglementarea materială și procedurală prin acte legislative a condițiilor și a procedurilor de reglementare prin autorizare a activității de întreprinzător”.</p> <p>Considerăm necesară modificarea Nomenclatorului actelor permise având în vedere prevederile art.4 alin. (2) din Legea nr.160/2011 care statuează „La instituirea (propunerea) unui act permisiv nou este obligatoriu de a examina și de a propune eliminarea unui sau mai multor acte permise în vigoare eliberate de aceeași autoritate sau acte care acoperă total sau parțial aceleași riscuri, domenii de reglementare și/sau de activitate de întreprinzător. Propunerea de completare a nomenclatorului menționat cu orice act permisiv nou va fi însoțită de ajustarea și de completarea cadrului legislativ în vigoare cu prevederi procedurale și materiale suficiente pentru ca reglementarea propusă prin actul permisiv să corespundă principiilor și rigorilor prezentei legi”.</p>	
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 21- 03/2077 din 17.07.2023)</p>	<p>1) Obiecții argumentate și explicate pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: La art. I:</p> <p>pct. 5, intenția de modificare a articolului 20: alineatul (4) litera c¹), în opinia Ministerului instituirea cerinței față de șomeri de a prezenta un raport cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă este una excesivă, întrucât pentru unii dintre aceștia întocmirea unui astfel de raport poate să prezinte dificultăți. Pe de altă parte, dorim să observăm că potrivit articolului 85 alineatul (3) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Astfel că, chiar și în ipoteza prezentării unui raport din partea șomerului, aceasta nu va elibera autoritatea de sarcina să „stabilească din oficiu” dacă șomerul a realizat activități în căutarea unui loc de muncă sau nu;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prezentarea raportului cu privire la activitățile realizate în căutarea unui loc de muncă, vine să întărească prevederile articolului 20, care stabilește condițiile obținerii statutului de șomer, iar alin.(1) lit. f) prevede ca persoana să caute activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și să fie disponibilă să înceapă activitatea de muncă. Cerința privind prezentarea raportului este preluată din practica internațională cu scopul activării și responsabilizării șomerilor. Pentru comoditatea întocmirii raportului, ANOFM a aprobat un formular de raport și pus la dispoziția șomerilor atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic, în două limbi:</p>

	română/rusă.
alienatul (5), atragem atenția autorului că „echipele mobile” se constituie din personalul subdiviziunii teritoriale în raza teritorială a căruia persoană își are domiciliul sau reședința. Astfel că, de fapt, cererea se depune la subdiviziunea teritorială printr-o modalitate specifică și anume prin intermediul „echipelor mobile”, ceea ce nu schimbă în esență prevederile în vigoare a alineatului propus a fi modificat.	<p>Se acceptă parțial. Echipele mobile sunt formate cu scopul de a se deplasa în localitățile îndepărtate de centrele raionale, pentru a informa și activa categoria de populație aptă de muncă, dar inactivă pe piața forței de muncă, care nu cunoaște despre serviciile ANOFM și posibilitățile de angajare, sau cei pentru care distanța constituie o problemă de a ajunge la STOFM. Echipele mobile urmează să și înregistreze cererile pentru statutul de șomer, procedură ce urmează a fi desfășurată în cuprinsul HG 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă</p>
pct. 7, intenția de modificare a articolului 21 alineatul (1) litera q), în opinia Ministerul sancțiunea de pierdere a statutului de șomer este disproporțional de aspră pentru cazul neinformării subdiviziunii teritoriale prin telefon sau email, în termen de 10 zile, despre rezultatul interviului cu angajatorul. Considerăm că subdiviziunea teritorială urmează, în primul rând, să acorde un termen suplimentar șomerului pentru prezentarea informațiilor cu privire la rezultatul interviului cu angajatorul, după care aceasta să poată iniția procedura de pierdere a statutului de șomer.	<p>Nu se acceptă. Prevederea este inclusă cu scopul activării șomerilor și eficientizării conlucrării lor cu STOFM, precum și a facilitării lucrului cu angajatorii.</p>
pct. 18, intenția de modificare a articolului 40 alineatul (3), dorim să atragem atenția autorului că potrivit articolului 82 alineatul (1) din Codul administrativ, dosarul administrativ se întocmește de către autoritatea publică. Totodată, articolul 69 alineatul (1) din Codul administrativ indică că procedura administrativă se inițiază la cerere. Prin prisma acestor norme, considerăm necesar de reformulat alineatul (3), în redacția în vigoare, prin înlocuirea textului „în baza dosarului” cu textul „în baza	<p>Nu se acceptă. Legislația în domeniul muncii a utilizat și utilizează în continuare termenul de „dosar” în textul multor acte normative.</p>

	<p>cererii”.</p> <p>La art. IV, intenția de modificare a articolului 12 alineatul (1¹), observăm că redacția actuală a articolului menționat încalcă dreptul de petiționare consfințit în articolul 52 alineatul (1) din Constituție, potrivit căruia „Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor”. Or, prin Lege nu se poate îngrădi dreptul persoanei de a depune cereri, în speță analizată, „familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare repetată a ajutorului social”. În opinia Ministerului, soluția normativă urmează a fi exprimată prin textul „familia nu are dreptul la acordarea repetată a ajutorului social (...)”, ceea ce va presupune că în ipoteza depunerii unei cereri în intervalul de timp prevăzut în articolul analizat, aceasta va fi respinsă ca neîntemeiată.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Modificările propuse la Legea nr. 133/2008 nu se referă la dreptul persoanei la petiționare, în special la îngrădirea dreptului acesteia de a le depune.</p> <p>La moment, Legea nr. 133/2008 prevede mecanisme clare de activare a șomerilor și a familiilor cu membri adulți apti de muncă, pentru incluziunea acestora în societate, printre care:</p> <p><i>Acordul de cooperare, cu aplicabilitate din 2017:</i></p> <p>Beneficiarul de ajutor social semnează un acord de cooperare cu structura teritorială de asistență socială, prin care își asumă responsabilitatea utilizării ajutorului social conform destinației și necesităților privind alimentația, vestimentația, locuința, igiena, îngrijirea medicală, educația și școlarizarea obligatorie a copiilor.</p> <p>Astfel, în cazul în care familia a refuzat semnarea acordului de cooperare sau cea care a semnat acordul de cooperare nu îndeplinește repetat obligațiile</p>
--	---	---

asumate - dreptul la ajutor social se stopează, iar familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare a ajutorului social pe o perioadă de 3 luni consecutive din luna stopării dreptului.

Excluderea din Programul de ajutor social:

Dreptul la ajutorul social se stopează pentru familiile în care:

- șomerul înregistrat la STOFM a refuzat neîntemeiat un loc de muncă corespunzător sau a refuzat neîntemeiat participarea la una dintre măsurile active de ocupare a forței de muncă oferite de STOFM la care este înregistrat ori a refuzat în mod repetat prestarea unor activități de interes comunitar sau a refuzat semnarea acordului de prestare a activităților de interes comunitar;
- familia a refuzat semnarea acordului de cooperare;
- familia care a semnat acordul de cooperare nu îndeplinește repetat obligațiile asumate.

În acest caz, familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare a ajutorului social

	<p>pe o perioadă de 3 luni consecutive din luna stopării dreptului.</p> <p>Activitățile de interes comunitar:</p> <p>Șomerii înregistrați la STOFM din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social prestează, la solicitarea primarului, activități de interes comunitar, cu respectarea duratei normale a timpului de muncă și a normelor de securitate și sănătate în muncă.</p> <p>În cazul refuzului repetat al șomerului de a presta aceste activități - dreptul la ajutor social se stopează, iar familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare a ajutorului social pe o perioadă de 3 luni consecutive din luna stopării dreptului.</p>
	<p>Reducerea graduală a ajutorului social pentru familiile cu șomeri și zilieri:</p> <p>Cuantumul ajutorului social se va reduce treptat în cazul aflării îndelungate a unei persoane apte de muncă cu statut șomer înregistrat la STOFM.</p> <p>Ignorarea veniturilor salariale:</p> <p>Veniturile salariale ale șomerului care se angajează, nu se iau în calcul la evaluarea</p>

	<p>dreptului la ajutorul social/ajutorul pentru perioada rece a anului, timp de 3 luni consecutive de la luna angajării (mecanism valabil din 2022).</p> <p>Din veniturile salariale ale tuturor membrilor adulți ai familiei angajați în câmpul muncii, la evaluarea dreptului la ajutorul social/ajutorul pentru perioada rece a anului - se vor ignora 500 lei/lună. Mecanism valabil din 2017 și se aplică pe tot parcursul beneficierii de ajutor social.</p> <p>Astfel, actul prevede expres stoparea dreptului la ajutorul social pentru familiile care nu îndeplinesc condițiile de activare, responsabilizare și incluziune (condiții obligatorii pentru a beneficia de ajutor social, condiții peste care membrii adulți ai familiei aplică semnătura). Responsabilitatea pentru neîndeplinirea acestor condiții este de a nu avea dreptul la prestații timp de 3 luni, perioadă care se extinde la 6 – pentru a se aduce în concordanță cu legislație privind șomerii (și nicidecum îngrădirea dreptului la petiționare, cum consideră autorul avizului).</p> <p><i>Drept concluzie: Cererea de</i></p>
--	--

		<p>acordare a ajutorului social și petiția sunt lucruri total separate. Mai mult ca atât, Legea nr. 133/2008, prevede expres subiectul depunerii contestațiilor (art. 13) și responsabilitățile părților (art. 16), articole care nu sunt atinse de modificările înaintate de minister și nicidecum nu se atentează la încălcarea unuia din drepturile fundamentale ale omului – dreptul la depunerea petițiilor.</p>
	<p>2) Propuneri care poartă caracter de recomandare:</p> <p>La art. 1: pct. 2, intenția de modificare a articolului 3, noțiunea „adaptarea locului de muncă”, observăm că textul „prin utilizarea cu dispozitive și echipamente de acces, prin angajarea personalului de suport și prin adaptarea spațiului”, reprezintă modalități de adaptare a locului de muncă. Or, pentru a acorda noimei un caracter mai flexibil, întrucât în viitor pot apărea modalități de adaptare, altele decât cele enumerate, propunem excluderea textului enunțat.</p>	<p>Intenția de modificare reiese din necesitatea unei definiții mai ample a noțiunii „adaptarea locului de muncă” prin explicarea modalităților de adaptare a locului de muncă, în scopul excluderii lacunelor survenite în procesul de implementare a prevederii.</p>
	<p>pct. 3, intenția de modificare a articolului 10 alineatul (7), dorim să atragem atenția autorului proiectului că subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, reprezintă servicii desconcentrate ale acesteia în teritoriu. Din perspectiva competenței acesteia realizează funcțiile Agenției în teritoriu. Astfel că, în opinia Ministerului, pentru consolidarea și asigurarea promptitudinii realizării funcțiilor Agenției prin intermediul subdiviziunilor teritoriale este necesar de exclus din Legea reglementarea atribuțiilor acestor din urmă. Or, modificarea sau completarea atribuțiilor acestor subdivizii prin intermediul unei Legi este un proces îndelungat, care poate afecta realizarea misiunii pentru care a fost instituită.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Subdiviziunile teritoriale sunt parte componentă a ANOFM, nu au personalitate juridică și nu reprezintă servicii desconcentrate, prin urmare este necesară reglementarea atribuțiilor și sarcinilor acestora în textul legii.</p>
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	<p>1. În partea ce vizează formula de atestare a autenticității proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege, lista contrasemnatarilor se va ordona prin transpunerea mai întâi a „Viceprim-ministrului, ministru al dezvoltării economice și digitalizării” (potrivit Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.839/2023 privind numirea Guvernului), succedat</p>	<p>Se acceptă.</p>

(Nr. 21-3537 din 11.07.2023)	de „Ministru al muncii și protecției sociale”, în calitate de autor al proiectului de lege și „Ministru al justiției”, ca exponent al Guvernului în Parlament.	
	2. La proiectul legii (Art.I), referitor la sursa de publicare a Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, în partea ce vizează numărul Monitorului Oficial, cifrele „295-318” se vor substitui cu cifrele „295- 308”, iar după sursa de publicare urmează a fi introduse cuvintele „cu modificările ulterioare”.	Se acceptă.
	3. În continuare, propunerea de la pct.1 din proiect, se va completa cu cuvintele „la forma gramaticală corespunzătoare”.	Se acceptă.
	4. La pct.2, noțiunea de „loc de muncă corespunzător” se va abroga, în condițiile în care pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”.	Se acceptă.
	5. Consecutiv, se va reține că noul cuprins al noțiunii de „adaptarea locului de muncă” este similar actualei redacții a noțiunii „adaptarea locului de muncă” reglementată la art.3 al Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, diferența constituind-o completarea după cuvântul „respective”, cu cuvintele „pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu”, motiv pentru care pledăm ca propunerea de reglementare să fie formulată corespunzător intenției de completare a definiției existente în lege.	Nu se acceptă. Nu este doar o singură intervenție în text , de aceea s-a decis redarea textului integral.
	6. La pct.3 din proiect, raportat propunerii exprimate la art.10 alin.(6), în vederea armonizării la terminologia prevăzută de Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), referințele la platformă se vor efectua conform denumirii și destinației prevăzute de actul Guvernului vizat (în calitate de soluție tehnică destinată asigurării schimbului de date între sistemele informaționale deținute de participanții la schimbul de date, precum și ca serviciu electronic de acces la date, proprietate a statului, parte componentă a platformei de interoperabilitate (MConnect)). Subsecvent, prezenta propunere se va desăvârși prin adăugarea în final a textului: „și ale Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate”.	Se acceptă. A fost revizuit sub aspect redacțional conform recomandărilor AGE.
	7. Raportat redacției propuse la art.10 alin. (7) lit.f), considerăm judicioasă substituirea cuvintelor „al măsurilor de ocupare a forței de muncă” cu cuvintele „de activitate”.	Se acceptă.
	8. La pct.5, în partea ce vizează art.20 alin. (4) lit.a), se va ține cont că „o dată la 30 de zile” constituie „text”, având în vedere că procedeele tehnico-normativ denotă cifre și cuvinte din conținutul textului unei prevederi legale.	Se acceptă.
	9. Suplimentar, la literele a), c ¹⁾ și f) ale alineatului (4) din art.20, cuvântul „calendaristice” se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Ori, aceasta este regula generală de curgere a termenului. Per a contrario, se poate interpreta că, în celelalte cazuri în care nu s-a	Nu se acceptă. Cuvântul „calendaristice” este o precizare, care determină regula

	specificat că zilele sunt calendaristice, de fapt s-ar avea în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare, pare, impare (lucru inadmisibil). Prezența observație este valabilă și în alte cazuri similare.	generală de curgere a termenului cu includerea și zilelor de odihnă, pentru a exclude orice neclarități.
	10. La pct.9 din proiect, în cadrul intervenției emanate la art.27 alin.(3), în loc de „text” se va utiliza „cuvinte”, iar în situația expusă la pct.10, completarea se va opera prin întrebuintarea „textului”, ori „textul” înglobează cifre, semne și cuvintele ale unei norme.	Se acceptă.
	11. În acord cu prevederile art.41 alin. (1) lit.a) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, la pct.12 se va opera cu elementul constitutiv de „denumire”, ca instrument de asigurare a unei expuneri ordonate, sistematizate și de aplicare corectă al actului normativ.	Se acceptă.
	12. În egală măsură, facem mențiunea importantă că, potrivit art.51 alin. (4) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative: „În legea de modificare și/sau abrogare a mai multor acte normative, fiecărui act normativ i se consacră un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct”. În această ordine de idei, la Art.III din proiect, în cazul fiecărui act normativ (Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale) i se va consacra un articol separat, care va fi supus modificărilor de lege ferenda inițiate de autor.	Se acceptă.
	13. Consecvenți respectării principiilor de legiferare, evocăm că în cazul Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (propunerea expusă la Art.III pct.1)), sursa de publicare reprezentată ediția republicată a Monitorului Oficial din anul 2004, iar cuvintele „ajutor de șomaj” sunt regularizate doar la art.5 alin. (2) lit.c) al Legii de referință.	Se acceptă.
	14. Cu referire la Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Art.III pct.2)), se va revizui anul cu care datează Monitorul Oficial, în calitate de sursă de publicare a legii (în loc de 1999 – 2000). Subsecvent, la Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Art.III pct.3)) se vor opera rectificări în ceea ce ține anul adoptării acesteia (2004 și nu - 2007).	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne (Nr.42/3161 din 13.07.2023)	La proiectul legii, Art. II și Art. IV se propun a fi redactate cu următorul cuprins: „Art. II. La articolul 4, alineatul (4) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova), 1998, nr. 38-39, art. 280) cu modificările ulterioare, litera k) va avea următorul cuprins: k) șomerii, beneficiari de indemnizație de șomaj, înregistrați la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, pe perioada plății indemnizației de șomaj;”.	Se acceptă.
	„Art. IV. La articolul 12, alineatul (11) al Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social (Monitorul	Se acceptă.

	<p>Official al Republicii Moldova, 2008, nr.179, art.625) cu modificările ulterioare, cifra „3” se substituie cu cifra „6”.</p> <p>Concomitent, proiectul legii se va revizui prin prisma art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative care expres prevede că, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	Se acceptă.	
<p>Ministerul Educației și Cercetării (Nr. 07-09/3275 din 19.07.2023)</p>	<p>La art.1., pct. 6, art. 20¹ alin. (2) textul „mai scazut” se va substitui cu cuvântul "inferioară", iar textul „sau din alt domeniu de formare profesională, după caz” se va exclude.</p> <p>Noțiunile utilizate în proiect referitoare la formarea profesională continuă și educația generală a adulților trebuie să fie expuse/utilizate în sensul prevăzut în Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (art. 123-126), precum și în Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 193/2017, cu modificările ulterioare. Se va lua în considerare că educația generală a adulților este o parte a sistemului de formare continuă a adulților, prin care se înțelege orice proces de educație formală, nonformală sau informală care asigură dezvoltarea adulților pe tot parcursul vieții sub aspect cultural, socioeconomic, tehnologic, ecologic. Obiectivul principal al educației generale a adulților constă în sporirea nivelului de cultură generală și a activității social-civice a populației. Urmează să se țină cont că formarea continuă a adulților include:</p> <p>a) educația generală, prin care se asigură dezvoltarea generală a adulților sub aspect cultural, socioeconomic, tehnologic, ecologic;</p> <p>b) formarea profesională continuă, prin care se înțelege orice proces de instruire în cadrul căruia un salariat, având deja o calificare ori o profesie, își completează competențele profesionale prin aprofundarea cunoștințelor în domeniul specialității de bază sau prin deprinderea unor noi metode sau procedee aplicate în cadrul specialității respective.</p> <p>Astfel, este necesar de a revizui conținutul art. 32¹ privind cursurile de educație non-formală.</p>	Se acceptă. Articolul 32 ¹ a fost exclus din textul proiectului.	
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (Nr. DI/3/041-8017 din 12.07. 2023)</p>	<p>În limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	Se acceptă.	
<p>Ministerul Apărării (Nr.11/952 din 12.07.2023)</p>	<p>În limitele competențelor funcționale, comunică lipsă de obiecții sau propuneri.</p>	Se acceptă.	
<p>Ministerul Sănătății (Nr. 07/2508 (5602) din 13.07.2023)</p>	<p>În limita competenței funcționale, comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor pe marginea proiectului vizat.</p>	Se acceptă.	

<p>Casa Națională de Asigurări Sociale (Nr. 8813 din 17.07.2023)</p>	<p>pentru genul de activitate respectiv va permite și în continuare stabilirea fără echivoc de către Agenția Servicii Publice, ca și autoritate de licențiere, respectării de către solicitanți a condiției de licențiere stabilită la art.58 alin.(2) lit.b) din același Lege nr.105/2018, conform căreia, administratorul, fondatorul, asociații și angajații agenției private și persoana juridică nu au antecedente penale și nu au fost anterior condamnați pentru trafic de ființe umane, muncă forțată, organizarea migrației ilegale, proxenetism, spălare de bani și/sau crime conexe cu aceste infracțiuni</p>
	<p>Se acceptă.</p> <p>1. La Art.I, punctul 20 din proiectul legii se propune de completat cu două aliniate noi cu următorul cuprins:</p> <p>1) „alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>(4) Cuantumul indemnizației de șomaj pentru persoanele care, în ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării, nu au realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, se stabilește în baza venitului asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare începerii concediului de maternitate/concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.</p> <p>În cazul în care persoana pe parcursul celor 24 de luni premergătoare datei înregistrării a realizat venit asigurat, cuantumul indemnizației de șomaj se stabilește în baza venitului asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare începerii concediului de maternitate/concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani sau în baza venitului asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației de șomaj.”.</p> <p>Argumentare: Conform prevederilor legale actuale, pentru persoanele înregistrate cu statut de șomer care, în ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării, s-au aflat în concediu pentru îngrijirea copilului și nu au realizat venit asigurat, ajutorul de șomaj se calculează în baza venitului asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare începerii concediului de maternitate.</p> <p>În cazul persoanelor care, pe parcursul ultimelor 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării cu statut de șomer, o mare parte din această perioadă s-au aflat în concediu pentru îngrijirea copilului și au realizat venit asigurat în unele luni, ajutorul de șomaj se calculează în baza venitului asigurat realizat în aceste luni, care se împarte la 12. Prin urmare, aceste persoane beneficiază de ajutor de șomaj în cuantum foarte mic.</p> <p>Pentru a asigura un cuantum al ajutorului de șomaj echitabil pentru persoanele care s-au aflat în concediu pentru îngrijirea copilului și au realizat și venit asigurat, se propune ca baza de calcul a ajutorului de șomaj să se determine reieșind din venitul asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare începerii concediului de maternitate sau din venitul asigurat</p>

	realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării cu statut de șomer, care va determina un cunoscător mai mare al ajutorului de șomaj.	
	2) „alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) Agenția Națională asigură transmiterea către Casa Națională de Asigurări Sociale, a informației cu privire la schimbările în statutul șomerului, prin intermediul Platformei de interoperabilitate MConnect.”.	Se acceptă.
	2. Art.III. din proiectul de lege de completat cu două puncte cu următorul cuprins: „4) Legea nr.39/2006 privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a activității de întreprinzător desfășurate în localitățile din sfinga Nistrului ale raionului Dubăsari (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.51-54, art.215); 5) Legea nr.190/2003 cu privire la veterani (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.84-86, art.392).”.	Se acceptă.
	Respectiv, se propune de completat cu actele normative reiterate și Compartimentul 3, lit.b) din Analiza impactului la proiectul de lege, precum și a se completa Compartimentul 6 „Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare” din Nota informativă la proiect cu actele normative ale Guvernului care sunt aprobate în scopul punerii în aplicare a legilor menționate.	
	3. La Nota informativă, pct.5 „Fundamentarea economico-financiară” se propune de completat cu cheltuieli aferente implementării ajustărilor în sistemul informațional al Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional prenotat.	Se acceptă.
Congresul Autorităților Locale din Moldova (Nr.208 din 17 iulie 2023)	Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) poate fi propus pentru aprobare.	Se acceptă.
Confederația Națională a Patronatului din R.M. (Nr.05/1-89 din 17.07.2023)	Comunică lipsă de obiecții asupra acestuia.	Se acceptă.
Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (Nr.03-02/536 din 17.07.2023)	Considerăm că la perfectarea documentului în cauză urmează să se țină cont de unele obiecții asupra unor propuneri din proiect, care, în viziunea noastră, vor avea impact negativ asupra drepturilor șomerilor. Astfel, nu considerăm oportună revizuirea noțiunii de loc de muncă corespunzător. Considerăm că intenția de a oferi șomerilor locuri de muncă din profesiile conexe și din ocupațiile cu o calificare mai scăzută, comparativ cu nivelul de calificare al persoanei, va conduce la reducerea calificării acestora și	Nu se acceptă. Modificările din proiect la care se face referire se propun în contextul reformei ANOFM în scopul activării și responsabilizării șomerilor. Pe parcursul ultimilor ani numărul

	<p>la micșorarea interesului de a accesa un loc de muncă.</p> <p>La etapa actuală, nu putem fi de acord și cu excluderea prevederii acordării poliției medicale persoanelor cu statut de șomer, ceea ce va favoriza agravarea sănătății persoanelor respective din lipsa surselor financiare pentru a se adresa la medic.</p> <p>În viziunea noastră, includerea obligativității de raportare privind măsurile întreprinse individual în vederea căutării unui loc de muncă va conduce la refuzul de a se adresa la serviciile de stat de ocupare a forței de muncă.</p>	<p>locurilor de muncă vacante prevalează asupra numărului de șomeri înregistrați, iar procentul de angajări abia depășește 20%. În același timp lacunele din lege favorizează creșterea numărului șomerilor de lungă durată, care nu manifestă interes de angajare în câmpul muncii, crescând totodată numărul persoanelor beneficiare de ajutor social și APRA și creșterea cheltuielilor la bugetul de stat.</p>
<p>Avocatul Poporului (Nr. 04-3/41-1809 din 19.07.2023)</p>	<p><i>Art. 1. privind modificarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.</i></p> <p>La punctul 7 se propune modificarea articolului 21 alineatul (4) astfel încât persoanele scoase din evidență din motivele prevăzute la alin. (l) lit. f), g), l), m) și p) vor avea dreptul să depună repetat cerere pentru înregistrarea statutului de șomer doar după expirarea a 6 luni de la data scoaterii lor din evidență, dar nu după 3 luni cum este prevăzut la moment. Considerăm această modificare neîntemeiată, de altfel nici nota informativă nu conține explicații plauzibile referitor la necesitatea extinderii acestui termen. În deosebi, scopul Legii nr. 105/2018 este prevenirea și reducerea șomajului și a efectelor sociale ale acestuia, reducerea riscului de șomaj și asigurarea unui nivel ridicat al ocupării și adaptării</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prin prisma celor expuse supra, se acceptă dezbaterea obiecțiilor înaintate în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective. În acest context, MMPS a făcut un demers de includere a subiectului vizat în ordinea de zi a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, în cadrul ședinței imediat următoare.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>De către Centrul de Investigații Sociologice și marketing „CBS – Research” a fost efectuat un studiu de evaluare a eficienței ANOFM în cadrul proiectului „Asistență tehnică Guvernului și Parlamentului pentru promovarea politicilor de</p>

	<p>forței de muncă la cerințele pieței muncii. Credem că această modificare nu este una progresivă, ci regresivă în contextul prevenirii și reducerii șomajului, iar termenul prea lung ar putea genera riscuri de excludere a unor persoane din posibilitatea de a obține un mijloc de subsistență, care ar putea deveni vulnerabili la scurt timp după excluderea de la evidență.</p> <p>Recomandăm revizuirea punctului dat sau menținerea termenului actual de 3 luni prevăzut de lege.</p>	<p>redresare echitabilă și justiție economică”. Studiul a analizat și aspectul intenției persoanelor de a se înregistra cu statut de șomer. Astfel 20,6% din persoane vin în evidență la ANOFM pentru a putea beneficia de ajutor social, 14% de poliță de asigurare medicală și aproximativ 12% de indemnizație de șomaj. Aceste categorii de persoane neavând intenția de a se angaja în câmpul muncii, pierd statutul de șomer din motivele prevăzute la art.21 alin.(1) lit. f), g), l), m) și p) și revin în evidența ANOFM la fiecare 3 luni.</p>
	<p>Acceași situație se identifică și la <i>Art. IV privind modificarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social</i>, care presupune că familia care a pierdut dreptul la ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului va avea dreptul de a depune o cerere de acordare repetată a acestui drept doar după o perioadă de 6 luni, nu după 3 luni cum este prevăzut la moment. De asemenea, considerăm că modificarea dată vine să împovăreze situația persoanelor defavorizate. Scopul prezentei legi este asigurarea unui venit lunar minim garantat pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al fiecărei familii și cu nevoia acesteia de asistență socială. Aceste modificări contravin scopului urmărit, situația șomerilor se va înrăutăți, prin urmare persoanele se vor afla pe o perioadă mai lungă în afara protecției sociale.</p> <p>Suntem de părere că modificările propuse sunt în defavoarea persoanelor cu risc sporit de vulnerabilitate, motiv din care propunem excluderea articolului dat din proiectul de lege.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Analizând cifrele privind numărul șomerilor înregistrați în ultimii ani, în diferite perioade și luni ale anului, se observă o tendință de creștere a numărului șomerilor începând cu luna octombrie până în martie-aprilie, după aceea urmează o descreștere. Pe parcursul lunii mai a anului 2021, s-au înregistrat cu statut de șomer - 2022 persoane, în octombrie 3341, iar în decembrie – 9096 persoane. În anul 2022, în luna mai s-au</p>

		<p>înregistrat 1565 șomeri, în octombrie – 4584, iar în decembrie – 10715. La fel s-a constatat că în perioada vizată crește și numărul beneficiarilor de ajutor social și a celor de ajutor pentru perioada rece a anului. Una din condițiile obținerii acestor ajutoare este deținerea statutului de șomer. O parte din numărul persoanelor solicitante de ajutoare sociale sunt și cei antrenați în sectorul informal - persoane apte de muncă, dar nemotivați de a se angaja. Din aceste considerente s-a decis extinderea perioadei de depunere repetată a cererii.</p>
	<p><i>Art. I punctul 21</i> prevede că la articolul 47 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „Șomerii înregistrați la subdiviziunea teritorială, beneficiari de indemnizație de șomaj, sunt asigurați în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală, pe perioada de plată a indemnizației de șomaj.”</p> <p>Astfel, șomerii înregistrați la subdiviziunea teritorială, care nu sunt beneficiari de indemnizații de șomaj nu vor mai fi asigurați în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală de către Guvern.</p> <p>Respectiv, prin Art. II. privind modificarea articolului 4, alineatul (4), litera k) al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală Guvernul nu va avea calitatea de asigurat pentru șomerii care nu sunt beneficiari de indemnizații de șomaj.</p> <p>Avocatul Poporului nu susține modificarea propusă, opinând că aceste modificări ar putea afecta dreptul la ocrotirea sănătății garantat de articolul 36 din Constituția Republicii Moldova, în cazul dat a șomerilor care nu sunt beneficiari de indemnizație de șomaj.</p> <p>Obligațiile pozitive ale statului în raport cu persoanele cu risc de vulnerabilitate sporită sunt stipulate și în articolul 47 din Constituție, în conformitate cu care statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând</p>	<p>Din totalul șomerilor înregistrați anual la ANOFM, în jur de 10% constituie șomerii beneficiari de ajutor de șomaj, și estimativ alte 10% categoriile de șomeri asigurați cu poliță medicală de Guvern după alte criterii decât statutul de șomer. Astfel 80% din șomeri dețin poliță medicală datorită statutului de șomer, o mare parte dintre ei prezintă certificate medicale ce confirmă diverse afecțiuni de sănătate și necesitatea unor tratamente de</p>

<p>hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. Dreptul la un nivel de viață corespunzător asigurării sănătății derivă și din art. 25 alin. (1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale. Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede, în art. 25 alin. (1) că „Orice persoană are dreptul la un nivel de viață corespunzător asigurării sănătății sale, bunăstării proprii și a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de șomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență ca urmare a unor împrejurări independente de voința sa.”.</p> <p>Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale în articolul 2 prevede că „Fiecare stat parte la prezentul Pact se angajează să acționeze, atât prin propriul său efort, cât și prin asistență și cooperare internațională, în special pe plan economic și tehnic, folosind la maximum resursele sale disponibile, pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute în prezentul Pact să fie asigurată progresiv prin toate mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative”.</p> <p>Potrivit Comentariului general nr. 3 la Pactul ONU privind drepturile economice, sociale și culturale, obligația principală care rezultă din articolul 2 (1) este să se întreprindă pași „cu scopul de a atinge progresiv realizarea deplină a drepturilor recunoscute” în Pact. Conceptul realizării progresive constituie recunoașterea faptului că realizarea deplină a drepturilor economice, sociale și culturale nu vor putea fi asigurate pe deplin într-o perioadă scurtă de timp... Cu toate acestea, faptul că realizarea în timp, sau în alte cuvinte progresiv, este prevăzută de Pact nu trebuie să fie interpretată ca mai puțin importantă. Pe de o parte este o tehnică flexibilă și necesară care reflectă realitatea și dificultățile pe care le confruntă orice țară în asigurarea realizării depline a drepturilor economice, sociale și culturale.</p> <p>Pe de altă parte, fraza trebuie citită prin prisma unui obiectiv general, și anume „de raison d'être” al Pactului. Asta înseamnă că impune statului obligația de a acționa cât mai curând și mai efectiv în realizarea acestui scop. Mai mult decât atât, orice măsură retrogresivă în acest sens ar cere atenție deosebită și ar necesita justificare exhaustivă cu referință la totalitatea drepturilor prevăzute de Pact și în contextul folosirii la maxim a resurselor disponibile.</p> <p>Trebuie să existe progrese constante în realizarea angajamentelor asumate. În acest context. Carta Socială Europeană (revizuită) în articolul 13 prevede că în vederea exercitării efective a dreptului la asistență socială și medicală, părțile se angajează „să vegheze ca orice persoană care nu dispune de resurse suficiente și care nu este în măsură să și le procure prin propriile mijloace sau să le primească dintr-o altă sursă, în special prin prestații rezultate dintr-un regim de securitate socială, să poată beneficia de o asistență corespunzătoare și, în caz de boală, de îngrijirile impuse de starea sa; să vegheze ca persoanele care beneficiază de o astfel de asistență să nu sufere, din acest motiv, o reducere a drepturilor lor politice sau sociale”.</p> <p>Constituția Republicii Moldova în articolul 54 stabilește că „În Republica Moldova nu pot fi adoptate</p>	<p>lungă durată, ceea ce extinde perioada de aflare în evidență și scad șansele lor de angajare, în situația când numărul locurilor vacante depășește numărul șomerilor înregistrați.</p> <p>Urmare a celor expuse mai sus, concluzionăm, că toate modificările incluse în proiectul vizat, vin în contextul reformei ANOFM pus în sarcina MMPS, în scopul creșterii eficienței instituției, reducerii dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale și aducerea lor pe piața forței de muncă. O analiză a situației create a fost posibilă în urma desfășurării unor misiuni de control în baza ordinelor semnate de către ministrul MMPS și efectuate de către Inspekția Socială de Stat în cadrul mai multor STOFM-uri din teritoriu. În rapoartele prezentate de către Inspekția Socială, se face vădit vizibilă legătura dintre o mare parte a persoanelor cu statut de șomer și persoanele beneficiare de ajutoare sociale, apte de muncă. Cunoșcându-se situația creată și prin prisma altor ministere, majoritatea instituțiilor la etapa de primă avizare, s-au pronunțat în susținerea proiectului.</p>
---	---

	<p>legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției”. Astfel, norma constituțională consacră un principiu potrivit căruia un drept constituțional obținut nu mai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative.</p> <p>De altfel și Curtea Constituțională a menționat că: „Favorizarea progresului social și crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții constituie obiective prioritare ale Republicii Moldova. Promovându-le cu consecvență. Republica Moldova își afirmă astfel respectul pentru drepturile fundamentale ale omului, enunțate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în alte acte internaționale.”</p> <p>Propunerile prin care se propune excluderea unor persoane cu risc de vulnerabilitate sporită (șomeni înregistrați la subdiviziunea teritorială, care nu sunt beneficiari de indemnizație de șomaj) din sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală poate fi calificată drept un regres al statului în respectarea drepturilor economice, sociale și culturale.</p> <p>Avocatul Poporului nu consideră plauzibile argumentele privind, creșterea numărului șomerilor nemotivați de a se angaja în câmpul muncii sau trecerea lor în șomaj de lungă durată, favorizat de oferirea polizei medicale de către Guvern tuturor persoanelor cu statut de șomer.”.</p> <p>Mai mult ca atât Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj conține condiții care trebuie întrunite pentru înregistrarea persoanelor în calitate de șomer, precum și care pot lipsi persoana de statutul de șomer (art. 20 și 21). Înțelegem importanța motivării șomerilor de a se angaja activ în câmpul muncii, totuși opinăm că în acest scop se impune focusarea pe atragerea investițiilor, dezvoltarea economică și crearea locurilor de muncă mai atractive, realizarea eficiență a măsurilor de ocupare a forței de muncă, nu însă restrângerea drepturilor șomerilor.</p> <p>Subsecvent, operarea acestor modificări favorizează limitarea drepturilor omului și trebuie excluse din proiectul de lege.</p>
--	--

<p>Consiliul pentru egalitate (Nr.04/920 din 25.07.2023)</p>	<p>Consiliul pentru egalitate (Consiliul), în temeiul art. 12 alin. (1) lit. (c) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și pct. 21 lit. (b) al Legii nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru egalitate, a examinat proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) propus spre avizare de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și comunică următoarele.</p> <p>Consiliul constată că, conform Art. II din proiect, se propune efectuarea unor modificări în conținutul Legii nr. 1585/1998, astfel încât articolul 4, alineatul (4), litera k) să aibă următorul conținut: “șomerii care primesc indemnizație de șomaj și sunt înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, pe durata în care beneficiază de indemnizația de șomaj”.</p> <p>Or, actualmente aceeași prevedere stabilește că Guvernul are calitatea de asigurat pentru șomerii înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, fără a stabili un termen pentru care este recunoscut dreptul la asigurare obligatorie de asistență medicală. Respectiv, Consiliul constată că propunerea autorilor are drept scop și efect limitarea duratei pentru care șomerii înregistrați beneficiază de poliță de asigurare obligatorie de asistență medicală gratuită doar pentru perioada în care aceștia beneficiază de indemnizația de șomaj. În context, în conformitate cu Legea 105/2018, perioada de plată a ajutorului de șomaj este stabilită diferențiat în funcție de stagiul de cotizare și variază între 5 și 9 luni.</p> <p>Consiliul atrage atenția asupra faptului că modificarea propusă va determina dezavantajarea disproporționată a anumitor categorii de persoane cu statut de șomer în ceea ce privește accesul la servicii medicale. Actualmente, toți șomerii înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă beneficiază de asigurare obligatorie de asistență medicală, fără ca această garanție să fie condiționată de calitatea persoanei de a fi eligibilă pentru indemnizația de șomaj. Respectiv, în eventualitatea operării modificărilor propuse, persoanele care nu beneficiază de indemnizație de șomaj nu vor mai avea statutul de persoană asigurată de către Guvern și vor fi impuse să procure de sine stătător polița de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p> <p>Având în vedere condiția stabilită la art. 43 alineatul (4), litera b) din Legea 105/2018 pentru acordarea ajutorului de șomaj, potrivit căreia persoanele au dreptul la ajutor de șomaj doar dacă au activat și au realizat un stagiul de cotizare în sistemul public de asigurări sociale de stat de cel puțin 12 luni în ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării, Consiliul reține că prin condiționarea asigurării de asistență medicală de obținerea dreptului la indemnizația de șomaj, vor fi afectate negativ persoanele care nu au realizat un stagiul de cotizare în sistemul public de asigurări sociale de stat de cel puțin 12 luni în ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare. Deoarece aceste persoane nu vor fi eligibile pentru acordarea indemnizației de șomaj, acestea nu vor putea beneficia nici de asigurarea de asistență medicală gratuită.</p> <p>În această privință, Consiliul își exprimă îngrijorarea vizavi de efectele negative ale modificărilor propuse, suportate în special de anumite grupuri de persoane aflate în imposibilitatea de îndeplini</p>
<p>Nu se acceptă.</p>	<p>În contextul reformei sistemului de asistență socială și cel al ANOFM în fața MMPS a fost pusă sarcina activării pieței forței de muncă, în condițiile când un număr mare de persoane apte de muncă solicită plăți de ajutoare sociale și alte facilități pe care le oferă statutul de șomer, și nu angajarea în câmpul muncii sau măsuri active de ocupare pe care le oferă ANOFM în pachetul său de servicii. Analiza datelor statistice arată o legătură directă dintre persoanele cu statut de șomer și beneficiarii de ajutoare sociale, în timp ce numărul locurilor vacante depășește numărul șomerilor.</p> <p>Mandatul ANOFM este de a menține un echilibru pe piața forței de muncă și angajarea în câmpul muncii a cetățenilor care sunt în căutarea unui loc de muncă.</p> <p>Din categoria facilităților acordate de statutul de șomer face parte și polița de asigurare medicală, motiv pentru care un număr semnificativ de persoane vin la ANOFM să solicite statutul de șomer. Datele privind diversele motive</p>

	<p>condiția cu privire la realizarea un stagiu de cotizare de cel puțin 12 luni în ultimele 24 de luni calendaristice, precum: persoanele tinere care nu au activat în câmpul muncii; persoanele cu copii mici sau care îngrijesc de membri de familie cu dizabilități severe fără a fi angajate în calitate de asistent personal; precum și alte categorii vulnerabile care întâmpină dificultăți la angajarea în câmpul muncii. În condițiile în care persoana are statut de șomer, este dificil de imaginat în ce mod persoana va identifica resursele necesare pentru a achita costul primei de asigurare a cărei valoare este de 12 636 lei în 2023 sau de 2028 lei în cazul în care aceasta este achitată până la data de 31 martie a anului.</p> <p>În susținerea celor menționate, Consiliul relevă că potrivit raportului de activitate al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) pentru anul 2022, din numărul total de șomeri înregistrați, 10,3 mii de persoane sau 29,5% erau în căutarea unui loc de muncă pentru prima dată. Printre acestea, 2,565 de persoane sunt tineri cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani. De asemenea, 8,8 mii de șomeri au revenit pe piața muncii după o perioadă de întrerupere și, în consecință, nu se încadrează în condițiile stabilite pentru a beneficia de ajutor de șomaj. Respectiv, aceste persoane nu vor putea beneficia de poliță de asigurare obligatorie de asistență medicală gratuită.</p> <p>Totodată, deși autorii propun acordarea asigurării de asistență medicală gratuită doar pentru persoanele care beneficiază de ajutor/indemnizație de șomaj, este important de menționat că, la expirarea termenului stabilit pentru acordarea indemnizației și în situația în care aceste persoane nu se încadrează în câmpul muncii, nu vor mai beneficia de asigurare medicală, chiar dacă au contribuit la bugetul asigurărilor sociale de stat. Prin urmare, există o preocupare cu privire la accesul la servicii medicale pentru această categorie de persoane, întrucât acestea nu vor mai beneficia de asistență medicală gratuită după expirarea perioadei de acordare a indemnizației de șomaj.</p> <p>În această privință, Consiliul atrage atenția asupra faptului că modificarea propusă constituie o măsură regresivă din perspectiva realizării dreptului la sănătate, deoarece va conduce la restrângerea exercițiului dreptului la asigurarea obligatorie de asistență medicală din partea statului pentru unele categorii de persoane care actualmente beneficiază de acest drept. Consiliul atenționează că asemenea măsuri sunt contrare art. 2 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, care prevede obligația statelor de a asigura progresiv, folosind la maximum resursele sale disponibile, exercitarea deplină a drepturilor recunoscute. În Comentariul General nr. 3, Comitetul pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale a statuat cu valoare de principiu că orice măsură retrogresivă, adoptată deliberat de către state în privința oricărui dintre drepturile recunoscute de Pact, trebuie să fie analizată minuțios și justificată în deplinătate.</p> <p>Având în vedere cele menționate mai sus, Consiliul recomandă excluderea Art. II. pct. 1 din proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) care prevede modificarea lit. k) din cadrul art. 4, alineatul (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.</p>	<p>de înregistrare cu statut de șomer le găsiți în comentariile de mai sus, deduse în baza unui studiu privind eficiența ANOFM.</p> <p>Analiza practicii internaționale ne demonstrează, că în 11 țări europene, de polița de asigurare medicală beneficiază doar șomerii beneficiari de indemnizație de șomaj.</p> <p>În concluzie:</p> <p>Obiectivul reformei ANOFM este rebalansarea portofoliului de beneficiari, pentru care să fie selectate cele mai potrivite și individual selectate măsuri de ocupare, pentru a crește șansele lor de angajare și nu încurajarea persoanelor apte de muncă de a fi dependente de ajutoarele sociale și alte facilități, acțiuni care de asemenea încurajează prosperarea sectorului informal.</p>
--	---	---

Compania Națională de Asigurări în Medicină Nr.01-02/2443 din 14.07.2023)	<p>Compania Națională de Asigurări în Medicină în limita competențelor sale funcționale, comunicăm lipsa de obiecții.</p> <p>Într-o altă ordine de idei, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la art. II din proiect modificările propuse la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, se vor expune după cum urmează: „La articolul 4 alineatul (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38–39, art. 280), cu modificările ulterioare, litera k) va avea următorul cuprins: „șomerii, beneficiarii de indemnizație de șomaj, înregistrați la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, pe perioada plății indemnizației de șomaj””. Sub acest aspect se vor revizui și alte articole similare din proiect.</p>	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (Nr. 07/2-17/448 din 08.08.2023)	<p align="center">A doua avizare</p> <p>Potrivit pct.5 din Nota informativă, mijloacele financiare suplimentare necesare pentru implementarea proiectului constituie 1 740,0 mii lei, dintre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 300,0 mii lei - pentru întreținerea celor 16 unități de transport pentru echipele mobile (8 unități disponibile la Agenția Națională și 8 unități procurate cu suportul GIZ și UNDP), mijloace ce vor fi solicitate în cadrul propunerilor de elaborare a bugetului ANOFM pentru anul 2024; - 440,0 mii lei - pentru ajustarea sistemelor informaționale ale CNAS și ANOFM. <p>Totodată, implementarea unor modificări propuse în proiectul de hotărâre va crea economii care ar constitui în jur de 10,9 mil. lei, cu toate că în Nota informativă sunt descrise doar 7,9 mil. lei. Prin urmare, nu este clar dacă impactul financiar estimat urmează a fi acoperit din contul economiilor identificate sau urmează a fi identificat suplimentar.</p> <p>În același timp, potrivit prevederilor Art.IX din proiectul de lege, prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, în situația în care proiectul va intra în vigoare la finele anului 2023, acesta va avea impact asupra bugetului de stat, inclusiv în anul curent.</p> <p>În contextul celor expuse, precum și în scopul evitării riscului aprobării unui act normativ fără acoperire financiară și asumării de noi angajamente, este necesar de a completa Nota informativă cu indicarea expresă a sursei financiare necesare pentru acoperirea impactului bugetar.</p>	Se acceptă. Reiterăm că cheltuielile pentru implementarea prezentului proiect, vor constitui 1,740,0 mii lei, din care: pentru echipele mobile - 1,3 mln. lei și pentru Sistemul Informațional - 440 mii lei. În proiectul bugetului ANOFM pentru 2024 au fost înaintate următoarele propuneri: pentru Sistemul Informațional – 2 mln lei; pentru finanțarea echipelor mobile (combustibil, piese de schimb, ș.a.) – 600.000 lei. Diferența mijloacelor financiare pentru întreținerea echipelor mobile va fi acoperită din contul donatorilor GIZ și UNDP. Implementarea proiectului va genera economii la bugetul de stat în valoare de 307,9 mln lei. În nota informativă s-a omis mențiunea privind economiile

		în sumă de 300 mln. lei, ce țin de polița medicală, sumă achitată anual până în prezent de către Guvern pentru aproximativ 80% dintre șomeri. Se acceptă, reformulat.
Ministerul Justiției (Nr. nr. 04/2-7067 din 03.08.2023)	La Art. I La pct. 1 se va indica că „În textul legii, sintagma „ajutor de șomaj”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „indemnizație de șomaj” la forma gramaticală corespunzătoare.”. Similar se vor reformula și amendamentele de la Art. V, VI, VII, VIII.	
	La pct. 2 între semnele citării se va indica inclusiv noțiunea care se expune în redacție nouă (observație valabilă și pentru restul cazurilor de expunere în redacție nouă a elementelor structurale). Astfel propunem următoarea formulă: „adaptarea locului de muncă - totalitatea acțiunilor întreprinse de către angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă și creșterea randamentului la locul de muncă al persoanei cu dizabilități, ținând cont de necesitățile individuale ale persoanei respective pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, prin utilizarea cu dispozitive și echipamente de acces, prin angajarea personalului de suport și prin adaptarea spațiului;”.	Se acceptă.
	Adițional, proiectul se va revedea în sensul uniformizării trimiterilor la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru care potrivit art. 10 alin. (1) se va utiliza forma prescurtată „Agenție Națională” și a trimiterilor la agenție privată de ocupare a forței de muncă, pentru care potrivit art. 3 se va utiliza forma prescurtată agenție privată.	Se acceptă.
	La pct. 29 din sintagma „legislației în vigoare”, cuvintele „în vigoare” se vor exclude, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr. 8/2-2098 din 14.07.2023)	La pct.27, art.58 alineatul (2) - litera f) se propune a fi completată cu textul „agreate prin aplicarea semnăturii și ștampilei”. Atenționăm asupra faptului, că prin Legea nr.160/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative necesitatea deținerii ștampilei a fost exclusă. Prin urmare, este necesar de a revizui propunerea în cauză.	Se acceptă, revizuit.
	La pct.29, art.63 ² , alin. (1) - pentru un spor de claritate și întru evitarea unor eventuale interpretări a noimei propuse considerăm oportună revizuirea redacției acesteia. În context, se propune de a substitui sintagma „în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice conform legislației în vigoare” cu sintagma „în formă de document electronic cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă”.	Se acceptă, revizuit.
	La pct.30, art.63 ³ . Propunerea de completare cu alin. (6 ¹) nu se susține și urmează a fi exclusă, dat	Se acceptă.

	<p>fiind faptul că la art.28 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreținător este stipulat expres că procedura de control se încheie prin întocmirea de către inspectori a unui proces-verbal de control, care se întocmește în două exemplare, iar în cazul constatării semnelor componente de infracțiune – în trei exemplare, care ulterior se înmânează persoanei supuse controlului. Al doilea exemplar al procesului-verbal de control se prezintă conducătorului organului de control spre examinare.</p>	<p>Respectiva prevedere a fost exclusă din proiect.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (Nr. 21-03/2445)</p>	<p>Aditional, reiterăm recomandarea expusă în avizul nr.06/1-743 din 15.03.2022 asupra proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 656/MMPS/2021), privind efectuarea unei analize în vederea oportunității excluderii licențierii genului de activitate legat de plasarea în muncii a cetățenilor în țară și/sau în străinătate, având în vedere că activitatea legată de plasarea în câmpul muncii a cetățenilor în țară și/sau în străinătate nu corespunde în totalitate criteriilor de determinare a genurilor de activitate supuse reglementării prin licențiere menționate în art.122 din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreținător, precum și în scopul debirocratizării și facilitării accesului pe piață a noilor agenții.</p> <p>La art. I:</p> <p>pct. 5, intenția de modificare a articolului 20: alienatul (5), reiterăm că depunerea la subdiviziunea teritorială printr-o modalitate specifică și anume prin intermediul „echipelor mobile”, nu schimbă în esență prevederile în vigoare a alineatului propus a fi modificat. Or, echipele mobile, vor înregistra cererea la subdiviziunea teritorială, nu din nume propriu, ci din numele persoanei care solicită statutul de șomer, ceea ce reprezintă regula prevăzută la alineatul (5) în redacția actuală. Echipelile mobile, îndeplinesc, în ipoteza propusă în proiect, rolul unui intermediar. În opinia Ministerului, normele cu privire la echipele mobile pot fi prevăzute în Regulamentul de funcționare a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, întrucât reprezintă o soluție administrativă de organizare mai eficientă a subdiviziunilor acestei autorități.</p>	<p>Nu se acceptă. Această recomandare a fost respinsă și în avizul proiectului (num. unic 656/MMPS/2021), în acest sens ea urmează a fi analizată în cadrul unui studiu mai aprofundat.</p> <p>Nu se acceptă. Echipelile mobile nu pot fi considerate ca intermediar, acestea sunt constituite din angajații ANOFM care se vor deplasa în satele îndepărtate de oficiile STOFM cu scopul prestării aceluiași servicii prevăzute de Legea 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Introducerea în textul legii a sintagmei „prin intermediul echipelor mobile” este necesară pentru asigurarea temeiului legal de funcționare și finanțare a activității acestora.</p>
	<p>pct. 7, intenția de modificare a articolului 21 alineatul (1) litera q), reiterăm că sancțiunea de pierdere a statutului de șomer este disproporțional de aspră pentru cazul neinformării subdiviziunii teritoriale prin telefon sau email, în termen de 10 zile, despre rezultatul interviului cu angajatorul. Considerăm că subdiviziunea teritorială urmează, în primul rând, să acorde un termen suplimentar șomerului pentru prezentarea informațiilor cu privire la rezultatul interviului cu angajatorul, după care aceasta să poată</p>	<p>Nu se acceptă. Considerăm, ca termenul de 10 zile este suficient ca șomerul să informeze STOFM despre rezultatul interviului cu</p>

	<p>iniția procedura de pierdere a statului de șomer.</p> <p>pct. 18, intenția de modificare a articolului 40 alineatul (3), reiterăm că potrivit articolului 82 alineatul (1) din Codul administrativ, dosarul administrativ se întocmește de către autoritatea publică. Totodată, articolul 69 alineatul (1) din Codul administrativ indică că procedura administrativă se inițiază la cerere. Prin prisma acestor norme, considerăm necesar de reformulat alineatul (3), în redacția în vigoare, prin înlocuirea textului „în baza dosarului” cu textul „în baza cererii”. De asemenea, nu poate fi reținută argumentul că legislația în domeniul muncii a utilizat și utilizează termenul de „dosar”, întrucât prin articolul 257 alineatul (3) din Codul administrativ, Guvernului i-a fost acordat un termen de 6 luni de a prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu acest Cod, care reprezintă cadrul normativ în baza căruia se desfășoară orice activitate administrativă, inclusiv cea din domeniul muncii.</p>	<p>angajatorul. Fiecare zi în plus în evidența ANOFM al unui șomer, înseamnă mijloace financiare suplimentare pentru achitarea plății indemnizației de șomaj, a polizei de asigurare medicală sau al ajutorului social.</p> <p>Nu se acceptă. Legislația în domeniul muncii a utilizat și utilizează în continuare termenul de „dosar” în textul multor acte normative. În cazul dat „dosarul” conține un șir de acte printre care și o cerere. Conform Dicționarului explicativ al limbii române, noțiunea de „dosar”, înseamnă totalitatea actelor referitoare la o afacere, la o problemă, la o persoană.</p>
	<p>La art. IV, intenția de modificare a articolului 12 alineatul (1¹), reiterăm că redacția actuală a articolului menționat încalcă dreptul de petiționare consfințit în articolul 52 alineatul (1) din Constituție, potrivit căruia „Cetățenii au dreptul să se adreseze autorităților publice prin petiții formulate numai în numele semnatarilor”. Or, prin Lege nu se poate îngădi dreptul persoanei de a depune cereri, în speță analizată, „familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare repetată a ajutorului social”. În opinia Ministerului, soluția normativă urmează a fi exprimată prin textul „familia nu are dreptul la acordarea repetată a ajutorului social (...)”, ceea ce va presupune că în ipoteza depunerii unei cereri în intervalul de timp prevăzut în articolul analizat, aceasta va fi respinsă ca neîntemeiată. Obiecția a fost formulată în scopul îmbunătățirii prevederilor legale în vigoare, dar nu a proiectului supus avizării.</p> <p>Totodată, nu poate fi reținut afirmația că cererea de acordare a ajutorului de șomaj și petiția sunt lucruri total diferite. Or, potrivit articolului 9 alineatul (1) din Codul administrativ, „prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică”. Prin urmare, cererea de acordare a ajutorului de șomaj reprezintă un caz</p>	<p>Nu se acceptă. Modificarea din prezentul proiect prevede doar extinderea perioadei de depunere repetată a cererii de acordarea a ajutorului social de la 3 la 6 luni. Ce ține de prevederea „familia nu are dreptul la depunerea unei cereri de acordare repetată a ajutorului social” (ceea ce nu ține de proiectul supus avizării), nu considerăm că este o privire a</p>

		<p>dreptului la petiționare, este o prevedere ce scutește cetățenii de a depune un pachet de acte însoțite de o cerere care din start are garanția de a fi respinsă și scutește angajații serviciului de asistență socială de un volum mare de lucru inutil, statele de personal fiind și așa redus la minim.</p> <p>De asemenea, în textul ultimului alineat concluzia dată este confuză în care nu se face diferență între indemnizația de șomaj și ajutorul social, ele fiind plăți totalmente diferite.</p> <p>În concluzie: scopul modificării este de a evita cazurile de abuz a normelor Legii 133/2008 cu privire la ajutorul social, de către persoanele apte de muncă și beneficiare de ajutor social.</p> <p>Sarcina politicii de protecție socială este de a susține persoanele expuse riscului de excluziune socială și nu crearea dependențe artificiale de aceste plăți.</p>
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr. 21-3944 din 02.08. 2023)	<p>Ca urmare a examinării versiunii definitive a proiectului de lege remis în procedură regulamentară de avizare repetată, precum și în contextul în care au fost acceptate de principiu propunerile exprimate prin avizul ministerului nr.21-3537 din 11 iulie 2023, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsă de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Ministerul Afacerilor Interne (Nr.42/3494 din 03.08.2023)	În limitele competenței funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții pe marginea acestuia.	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării (Nr. 07-09/3611 din 07.08.2023)	Ministerul Educației și Cercetării a examinat repetat proiectul și comunică susținerea lui, fără obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (Nr. DI/3/041-8871 din 03.08. 2023)	În limita competențelor funcționale, comunică lipsa de propuneri și obiecții, reiterând astfel poziția sa expusă în avizul nr. DI/3/041-8017 din 12 iulie 2023.	Se acceptă.
Ministerul Apărării (Nr.11/1105 din 07.08.2023)	Comunică susținerea acestuia, fără obiecții și propuneri	Se acceptă.
Ministerul Sănătății (Nr. 25/2830 (5602) din 08.08.2023)	Comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Culturii (Nr. 05-09/2002 din 03.08.2023)	În limitele competențelor funcționale, comunică susținerea proiectului, fără de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Mediului (Nr.13-05/1679 din 04.08.2023)	Comunică lipsă de obiecții și propuneri asupra proiectului.	Se acceptă.
Ministerul Energiei (Nr.04-1097 din 09.08.2023)	În limita competențelor funcționale, comunică lipsă de obiecții și propuneri asupra proiectului.	Se acceptă.
Agenția de Guvernare Electronică (3007 – 135 din 02.08.2023)	În limitele competențelor, comunică că avizează favorabil proiectul. Totodată, la întocmirea versiunii finale a proiectului de lege, recomandăm să fie luate în considerare următoarele propuneri de perfecționare a textului sub aspect redacțional: 1. În Art.I pct.3 (modificarea propusă la art.10 alin.(6) din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și	Se acceptă, redactat.

	asigurarea de șomaj), după textul „alineatul (6) va avea următorul cuprins:”, de completat cu cifra „(6)” și de expus alineatul redacția nouă alineatului respectiv ca un alineat distinct	
	În Art. I pct. 5 (completarea art.20 alin. (4) cu lit.c ¹), „textul sau prin e-mail,” propunem de exclus, iar după cuvântul „teritorială,” de completat cu textul „sau electronic, prin poștă electronică, la adresa de e-mail a subdiviziunii teritoriale respective, anterior vizitei la aceasta.”.	Se acceptă, redactat.
Casa Națională de Asigurări Sociale (Nr. 9898 din 08.08.2023)	La Art. I. din proiect, punctul 21 alineatul doi se va expune în următoarea redacție: „alineatul (4) va avea următorul cuprins: „Cuantumul indemnizației de șomaj pentru persoanele care s-au aflat în concediul de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani se stabilește în baza venitului asigurat al persoanei realizat înainte începerii concediului de maternitate/ concediului pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, sau în baza venitului asigurat realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare date înregistrării cu statut de șomer. Prioritate se va acorda perioadei care va determina un cuantum mai mare al indemnizației de șomaj.”.	Se acceptă, redactat.
Compania Națională de Asigurări în Medicină (Nr. 01-02/2615 din 04.08.2023)	Compania Națională de Asigurări în Medicină în limita competențelor sale funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri. Totodată, având în vedere că, obiecția privind expunerea modificărilor la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală a fost luată în considerare, considerăm oportun includerea acestui aspect în sinteza proiectului.	Se acceptă. De comun acord cu Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină a fost acceptată redacția de modificare a Legii 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, propusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin care în categoria asiguraților de către Guvern se vor regasi doar somerii beneficiari de indemnizație de șomaj, deoarece aceștia au achitat primele de asigurare medicală în ultimele 12 luni premergătoare înregistrării cu statut de șomer.

<p>Agencia Servicii Publice (Nr.01/1302 din 11.08.2023)</p>	<p>În limitele competențelor funcționale, vă comunică despre lipsa propunerilor și a obiecțiilor la proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (Nr.237 din 14.08.2023)</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL) și consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege definitivat privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) poate fi propus pentru aprobare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Confederația Națională a Patronatului din R.M. (Nr.05/1-101 din 11.08.2023)</p>	<p>Comunică lipsă de obiecții asupra acestuia.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (Nr.03-02/572 din 04.08.2023)</p>	<p>Comunicăm susținerea, de principiu, al acestuia, cu condiția dezbaterii și clarificării obiecțiilor înaintate anterior la una din ședințele Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective.</p>	<p>Nu se acceptă. În cadrul primei avizări au fost expuse trei obiecții:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nu se acceptă excluderea prevederii referitoare la asigurarea cu polița medicală doar a șomerilor care au achitat contribuții la fondul social și primele de asigurare medicală. 2. Nu se acceptă excluderea prevederii de revizuire a locului de muncă corespunzător și îndeosebi mențiunea, că după 3 luni de intermediere a muncii, se va oferi un loc de muncă cu o calificare mai joasă.

		<p>3. Nu se acceptă excluderea prevederii cu referire la prezentarea de către șomer a raportului privind măsurile întreprinse pentru identificarea unui loc de muncă.</p> <p>Toate aceste obiectii nu vor fi susținute nici în cadrul comisiei tripartite, deoarece aceste măsuri se impun în contextul reformei ANOFM și al reformei „Restart” puse în sarcina MMPS; care au drept scop activarea beneficiarilor de ajutor social, persoane apte de muncă, și reducerea dependenței lor de plățile ajutorului social.</p>
--	--	--

<p>Avocatul Poporului (Nr. 04-3/44-1987 din 10.08.2023)</p>	<p>Proiectul de lege definitivat cuprinde aceleași norme de modificare a Legii cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj nr. 105/2018, Legii cu privire la ajutorul social nr. 133/2008 și Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585/1998 împotriva căroră Avocatul Poporului a obiectat, argumentele fiind expuse în opinia precedentă.</p> <p>Majorarea termenului după care poate fi depusă cererea repetată pentru înregistrarea statutului de șomer de la 3 la 6 luni, asigurarea în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală doar pe perioada de plată a indemnizației de șomaj precum și mărirea termenului după care poate fi solicitat repetat ajutorul social de la 3 la 6 luni reprezintă măsuri regresive și aduc atingere drepturilor economice și sociale.</p> <p>Pledăm în continuare pentru excluderea următoarelor puncte din proiectul de lege:</p> <p>Art. I pct. 7 care prevede modificarea art. 21 alin. (4);</p> <p>pct. 22 prin care se modifică art. 47 alin. (2);</p> <p>Art. II de modificare a art. 12 alin. (1¹);</p> <p>Art. III de modificare a art. 4 alin. (4) lit. k).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm, că toate modificările incluse în proiectul vizat, vin în contextul reformei ANOFM și al reformei sistemului de asistență socială, puse în sarcina MMPS, în scopul creșterii eficienței ANOFM prin rebalansarea portofoliului de beneficiari și a celui social prin reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale și aducerea lor pe piața forței de muncă.</p>
<p>Consiliul pentru egalitate (Nr. 04/970 din 04.08.2023)</p>	<p>Consiliul pentru egalitate informează că susține recomandarea formulată în avizul nr.04/920 din 25.07.2023 și reiterează că propunerea de modificare a lit. k) din cadrul art. 4, alineatul (4) al Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală va determina dezavantajarea disproporționată a anumitor categorii de persoane cu statut de șomer în ceea ce privește accesul la servicii medicale, în special a grupurilor de persoane aflate în imposibilitatea de îndeplinii condiția cu privire la realizarea un stagiu de cotizare de cel puțin 12 luni în ultimele 24 de luni calendaristice, precum: persoanele tinere care nu au activat în câmpul muncii; persoanele cu copii mici sau care îngrijesc de membri de familie cu dizabilități severe fără a fi angajate în calitate de asistent personal; precum și alte categorii vulnerabile care întâmpină dificultăți la angajarea în câmpul muncii.</p> <p>De asemenea, Consiliul nu poate accepta argumentul precum că modificările incluse în proiectul vizat urmăresc reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale și stimularea angajării acestora în câmpul muncii, or acestea vor avea drept efect creșterea vulnerabilității persoanelor cărora le este încetată plata indemnizației de șomaj sau a persoanelor care nici nu au beneficiat de aceasta. În același context, argumentul precum că o mare parte din șomerii înregistrați la ANOFM prezintă certificate medicale ce confirmă diverse afecțiuni de sănătate și necesitatea unor tratamente de lungă durată, fapt ce extinde perioada de aflare în evidență și diminuează șansele acestora de angajare, nu poate fi considerat unul plauzibil în justificarea unei măsuri prin care situația acestor persoane urmează</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reiterăm poziția expusă la etapa de primă avizare, că proiectul a fost elaborat în contextul transunerii de către MMPS a două reforme: a ANOFM și cea a asistenței sociale.</p> <p>Obiectivul reformei ANOFM este rebalansarea portofoliului de beneficiari, pentru care să fie selectate cele mai potrivite și individuale măsuri de ocupare, dar nu acordarea de către ANOFM a niște facilități sociale care demotivează cetățenii apți de muncă de a se</p>

	<p>a fi înrăutățită. O asemenea măsură este contrară abordării bazate pe drepturile omului, iar raționamentul conform căruia persoanele cu afecțiuni de sănătate de lungă durată nu sunt îndreptățite să beneficieze de susținerea statului, întrucât șansele de angajare a acestora sunt reduse, este discriminatorie. Or, potrivit art. 33 alin. (6) al Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, statul trebuie să asigure șanse egale acestora în ocuparea locurilor de muncă. Finalmente, Consiliul reiterează că modificarea propusă constituie o măsură regresivă din perspectiva realizării dreptului la sănătate, deoarece va conduce la restrângerea exercițiului dreptului la asigurarea obligatorie de asistență medicală din partea statului pentru unele categorii de persoane care actualmente beneficiază de acest drept. Consiliul atenționează că asemenea măsuri sunt contrare art. 2 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, care prevede obligația statelor de a asigura progresiv, folosind la maximum resursele sale disponibile, exercitarea deplină a drepturilor recunoscute.</p> <p><i>Având în vedere cele menționate mai sus, Consiliul reiterează recomandarea de a exclude Art. III. din proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (activarea pieței forței de muncă) care prevede modificarea lit. k) din cadrul art. 4 alineatul (4) din Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală</i></p>	<p>angaja.</p> <p>Concomitent, obiectivul reformei de asistență socială, este reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale prin motivarea de angajare în câmpul muncii, asigurarea traiului de sinistător și contribuția lor la dezvoltarea societății.</p>
<p>Analiza Impactului de Reglementare (opinia expertului Grupului de lucru)</p>	<p>Analiza de impact a fost examinată și susținută condiționat în ședința din 30 mai 2023.</p> <p>Evaluarea proiectului în baza principiilor de reglementare a activității de întreprinzător</p> <p>Trebuie de menționat că urmare examinării, proiectul prezentat corespunde în mare parte cu prevederile Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p> <p>Totodată în ce ține de modificările propuse la Legea nr.105/2018 se recomandă următoarele:</p> <p>În p.9 din proiect se propun modificări la articolul 27 care se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „ (4) <i>Procedura de intermediere a muncii pentru agențiile private se stabilește de către Guvern.</i>” Considerăm că normele primare (materiale și procedurale) de reglementare a procedurii de intermediere a muncii pentru agențiile private trebuie să fie stabilite în lege, fiind și o cerință a articolului 14 a Legii nr.235/2006. Legea nr.105/2018 mai conține o astfel de prevedere cum ar fi art.10 care prevede la lit. l) că <i>monitorizează activitatea agențiilor private în conformitate cu procedura stabilită de Guvern.</i> Iar astfel de procedură nu au fost elaborată și persistă o neclaritate în ceea ce presupune monitorizarea agențiilor private și posibila dublare cu controlul efectuat de Inspectoratul de Stat al Muncii.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Prevederea respectivă a fost retrasă din proiect.</p>

	<p>În p.27 se propune de modificat articolul 58, alineatul (2), litera f) și anume după textul: „al contractelor asimilate,” de completat cu textul „agreate prin aplicarea semnăturii și ștampilei.” Prin Legea nr. 160 din 07.07.2016 au fost modificate și completate mai multe acte legislative în scopul eliminării ștampilei. Prin urmare, articolul 3 din Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 cu privire la antreprenorii și întreprinderi a fost completat cu punctul 5, conform căruia întreprinderile și întreprinzătorii nu mai sunt obligați să dețină și să aplice ștampila proprie pe înscrisuri de orice natură.</p>	<p>Se acceptă. Modificarea a fost reformulată.</p>
	<p>La redacția noului alineat (6¹) a art. 63³ care prevede că <i>Inspectoratul de Stat al Muncii va informa organul de licențiere și Agenția Națională în decurs de 5 zile, din data întocmirii raportului controlului realizat, despre încălcările depistate în urma desfășurării acțiunilor de control al activității agenților private</i>, se atenționează autorii că potrivit Legii nr.131/2012 procedura de control se încheie prin întocmirea de către inspectorii a unui <i>proces-verbal de control</i>.</p> <p>Proiectul dat poate fi susținut cu condiția luării în considerație a recomandărilor expuse în prezenta opinie.</p>	<p>Se acceptă. Prevederea respectivă a fost retrasă din proiect.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (Nr. 06/2/13267 din 23.08.2023)</p>	<p>Concluzia expertizei</p> <p>Proiectul de act normativ a fost elaborat în vederea modificării unor acte normative (Legea nr. 105/2018, Legea nr.133/2008, Legea nr.1585/1998, Legea nr.156/1998, Legea nr.489/1999, Legea nr. 289/2004, Legea nr.39/2006, Legea nr.190/2003) având drept obiectiv reformarea sistemului de asistență socială și creșterea eficienței Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă prin rebalansarea portofoliului de beneficiari pentru care să fie selectate cele mai potrivite măsuri individuale de ocupare a funcțiilor vacante, totodată prin reducerea dependenței persoanelor apte de muncă de ajutoarele sociale.</p> <p>Rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, cu stabilirea termenului limită insuficient pentru recepționarea recomandărilor, contrar prevederilor stabilite la art.12 alin. (2) din legea pomenită.</p> <p>Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu conțin factori de risc capabili să genereze apariția riscurilor de corupție.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Digitally signed by Buzu Alexei
Date: 2023.09.05 08:52:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministru

Alexei BUZU